

Konsekwencje zagrożeń w internecie i sposoby ich unikania

Konsekwencje zagrożeń w internecie i sposoby ich unikania

Staraj się do zamieszczonych na stronach WWW informacji nie podchodzić bezkrytycznie. Każdy internauta jest narażony na kontakt z treściami zamieszczanymi na stronach WWW, z którymi nie chciałby mieć do czynienia. Mogą to być na przykład:

- treści nawołujące do przemocy i podburzające do agresji,
- treści nawołujące do popełniania przestępstw,
- treści pochwalające dyskryminację rasową, powodujące poczucie wykluczenia i odrzucenia,
- treści upokarzające lub zawstydzające ciebie i innych,
- treści nieodpowiednie dla twojego wieku, których możesz nie rozumieć, wywołujące dyskomfort psychiczny,
- treści o charakterze napastliwym i obraźliwym, mające na celu sprawienie komuś przykrości,
- treści i strony wyłudające dane osobowe, narażające cię na konsekwencje finansowe i wizerunkowe,
- treści pochodzące z nielegalnych źródeł, narażające cię na konsekwencje prawne,
- treści uzależniające, czerpiące korzyści z twojej niemocy do zerwania z nałogiem,
- treści mające negatywny wpływ na psychikę, powodujące smutek, żal, agresję, rozkojarzenie lub niepokój,
- treści narażające twoje życie i zdrowie,
- treści wprowadzające w błąd, narażające cię na ośmieszenie przez dezinformację,
- treści podające nieprawdziwe i fałszywe informacje.

Film dostępny pod adresem </preview/resource/R1SCmCqJ0b6J0>

Film opowiadający historię pewnego Janka, który wszystkie informacje znalezione w internecie brał za pewnik.

Źródło: SheepliveCartoons, licencja: CC BY 3.0.

Film opowiada historię pewnego Janka, który wszystkie informacje znalezione w internecie brał za pewnik. Znalazł informację, że tylko białe owce dają białe mleko, lecz szybko okazało się, że kolor owcy nie ma znaczenia i od wszystkich owiec mleko jest jednakowo dobre. Janek przekonał się, że nie wszystko co jest napisane w internecie jest prawdą i trzeba porównywać informacje z innymi źródłami.

Ćwiczenie 1

Oceń które z poniższych zdarzeń sugeruje, że autor strony może mieć złe zamiary (lub ktoś przejął jego stronę)?

strona nakłania do pobrania i uruchomienia plików .exe

pasek adresowy jest koloru białego

strona informuje mnie, że na komputerze znajdują się wirusy

strona zwykle miała zieloną kłódkę w polu adresu, a teraz jej nie ma

strona zmieniła wygląd

strona prosi mnie o dostęp do kamerki, chociaż do niczego jej nie potrzebuje

Źródło: GroMar, licencja: CC BY 3.0.

Innego rodzaju zagrożeniem dla ciebie ze strony przestępców korzystających z internetu jest możliwość nawiązania kontaktu z oszustami i naciągaczami. Pamiętaj, że internet to miejsce często wykorzystywane do działań niezgodnych z prawem. Nawiązując kontakt za pośrednictwem internetu możesz stać się uczestnikiem zdarzeń mających niemiłe konsekwencje prawne. Mogą one mieć związek:

- z nielegalną wymianą plików muzycznych, filmów lub seriali,
- z pobieraniem nielegalnego [oprogramowania](#),
- z rozsyłaniem wirusów,
- z hazardem,
- z wyłudzeniem informacji o tobie i twoich bliskich,
- z wyłudzeniem pieniędzy,
- z rozpowszechnianiem nieprawdziwych informacji,
- z [naruszeniem prywatności](#) (upublicznianie prywatnych zdjęć, nagrań i wiadomości, a także stalking, czyli uporczywe nękanie lub prześladowanie

ofiary),

- z angażowaniem się w niebezpieczne trendy panujące w internecie,
- z przyjmowaniem fałszywej tożsamości,
- z udostępnianiem nielegalnych treści i materiałów.

Ciekawostka

Phishing to metoda oszustwa polegająca na podszywaniu się pod zaufane instytucje (urzędy, szkoły, strony państwowe, banki), rozpoznawalne firmy (kurierskie, telekomunikacyjne, portale aukcyjne i społecznościowe) lub znane ci osoby, w celu wyłudzenia poufnych informacji, nakłaniania do konkretnych działań lub zainfekowania twojego komputera. Nazwa nawiązuje do łowienia ryb (ang. *fishing*) - oszust zarzuca przynętę w postaci wiadomości mailowej, SMS lub na komunikatorach internetowych i portalach społecznościowych, z odpowiednio spreparowanym linkiem prowadzącym do fałszywej strony internetowej lub informacją mówiącą, co należy zrobić, aby np. konto nie zostało dezaktywowane lub nie została nałożona na nas kara pieniężna. Wykorzystując tą metodę manipulacji, naciągacz zdobywa nasze zaufanie i wykorzystuje je dla swojego użytku.

Ważne!

Pamiętaj, twoje [bezpieczeństwo](#) jest najważniejsze. W razie potrzeby, nie bój się pytać o rady i prosić o pomoc.

Ilustracja przedstawiająca chłopca siedzącego przed laptopem i zgłaszającego problem.

Źródło: dostępny w internecie: Unsplash.com, licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 2

Zaznacz te opisy sytuacji, które wydają ci się bezpieczne i stosowne do zamieszczania w internecie.

zdjęcie dowodu osobistego

zdjęcie twojej rodziny nad morzem zamieszczone w trakcie wakacji

zdjęcia z przyjęcia urodzinowego, na którym widać płaczącego kolegę z klasy

informacja o planowanej domowej wyprzedaży

wpis mówiący o sekrecie twojej przyjaciółki

zdjęcie twojej rodziny nad morzem zamieszczone po powrocie z wakacji

zdjęcie twojego pokoju, na którym widać miejsce ukrycia twojej skarbonki z oszczędnościami

zdjęcia z przyjęcia urodzinowego, na którym widać tort ze świeczkami i datą urodzin

zdjęcie twojej karty bankomatowej

Źródło: GroMar, Mróz Kamil, licencja: CC BY 3.0.

Poznaj rady, do których powinieneś się stosować, aby uniknąć większości wymienionych zagrożeń i związanych z nimi konsekwencji:

1. Jeśli planujesz spotkanie z kimś, kogo znasz z internetu, to powiedz o tym rodzicom, opiekunom lub nauczycielowi.
2. Jeśli otrzymasz informację wprawiającą cię w zakłopotanie, to powiedz o tym swoim bliskim albo nauczycielowi i natychmiast przerwij rozmowę lub przeglądanie treści wywołujących niepokój.

3. Jeśli czujesz, że tracisz kontrolę nad tym co robisz, jesteś rozkojarzony, coraz częściej zatracasz się w internecie, zrób sobie dłuższą przerwę i zgłoś się o pomoc do rodziców, opiekuna lub nauczyciela.
4. Bądź ostrożny wobec tych, którzy zbyt dużo chcą się dowiedzieć o tobie (np. poznać twoje nazwisko, numer telefonu, adres zamieszkania).
5. Nigdy nie udostępniaj swoich haseł i loginów, nie przechowuj ich w miejscach, do których inni mogą uzyskać dostęp.
6. Używaj silnych haseł, czyli takich, które mają co najmniej osiem znaków i zawierają kombinację cyfr, małych i wielkich liter oraz znaków interpunkcyjnych.
7. Zawsze weryfikuj znalezione i udostępniane informacje.
8. Korzystaj tylko z [wiarygodnych źródeł](#).
9. Szanuj [prawo autorskie](#).
10. Jeśli nie masz pewności co do legalności pobieranych materiałów, zgłoś się o pomoc do rodzica, opiekuna lub nauczyciela.
11. Prywatne wiadomości wymieniane z innymi osobami zachowaj wyłącznie dla siebie lub zapytaj o możliwość ich udostępnienia przed rozpowszechnieniem.
12. Nie udawaj kogoś, kim nie jesteś, szczególnie po to, aby wpasować się w grupę osób o niemoralnych poglądach i przekonaniach.
13. Myśl samodzielnie, nie daj się omamić presji społeczeństwa, nie angażuj się w trendy internetowe narażające cię na konsekwencje prawne i zagrażające twojemu życiu i zdrowiu.
14. Przestrzegaj [ograniczeń wiekowych](#) stosowanych w filmach, grach komputerowych, oprogramowaniu oraz na stronach internetowych.
15. Pomyśl o zainstalowaniu [oprogramowania antywirusowego](#) i [filtru bezpieczeństwa](#) w twojej przeglądarce.
16. Nie bierz wszystkiego do siebie, internet pełen jest ludzi, którzy chcą uprzykrzyć komuś życie, nie mając ani podstaw, ani powodu, by to robić.
17. Pamiętaj, że z internetu nie można niczego trwale usunąć. Świadomie udostępniaj informacje o sobie, unikaj rozpowszechniania zdjęć, nagrań i wpisów, które mogą narazić cię w przyszłości na pośmiewisko i powodować w życiu problemy.

Film dostępny pod adresem </preview/resource/R1dB0Xgu6BWxT>

Film opowiada historię Janka i Bacy, którzy wspominają dawne zaloty Janka do pewnej dziewczyny w internecie.

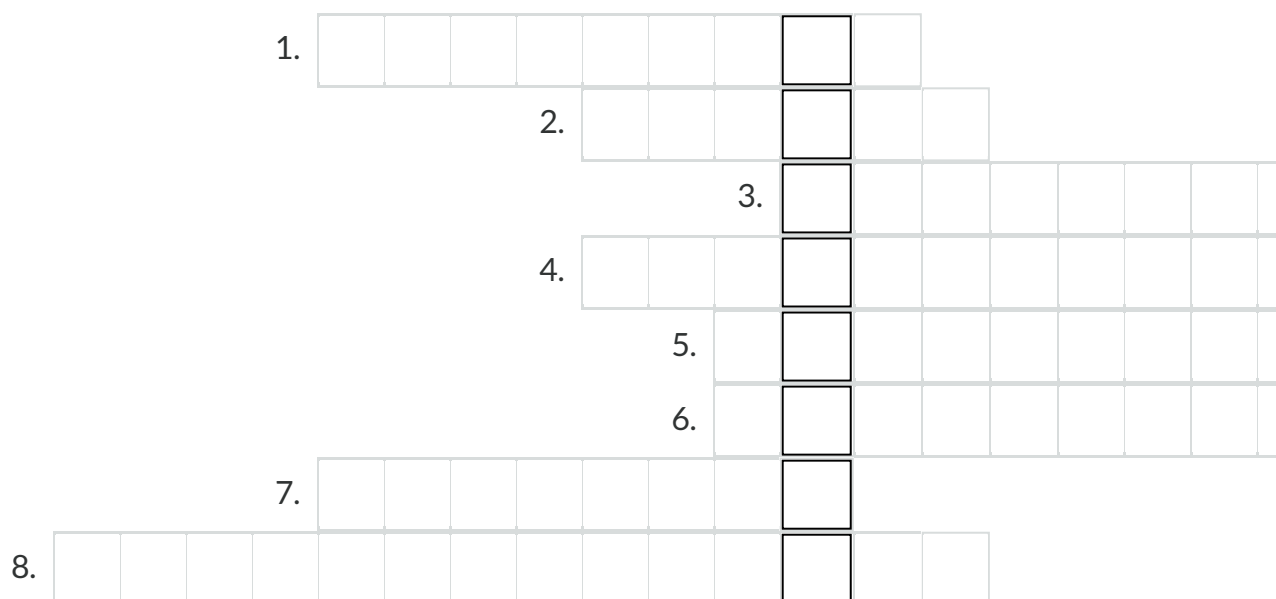
Źródło: SheepliveCartoons, licencja: CC BY 3.0.

Film opowiada historię Janka i Bacy, którzy wspominają dawne zaloty Janka do pewnej dziewczyny w internecie. Niestety nawet po upływie długiego czasu, materiały, które udostępniał były łatwo dostępne do znalezienia i owce to wykorzystały, odnajdując film i naśmiewając się z niego. Przekonał się, że w internecie nic nie ginie i nie należy publikować rzeczy, których mógłby się kiedyś wstydzić.

Ćwiczenie 3

Rozwiąż krzyżówkę składającą się z haseł występujących w tym materiale.

1. Prawo, które powinieneś znać, wykorzystując materiały i informacje zamieszczone przez innych w internecie.
2. Modne i popularne, angażujące ludzi i królujące przez jakiś czas w internecie.
3. Gdy udajemy kogoś innego, zmieniamy swoją...
4. Czyn zabroniony, społecznie szkodliwy, popełniamy je, gdy robimy coś niezgodnego z prawem.
5. Każdy chce zachować ..... Możemy ją uzyskać zamykając drzwi od pokoju, zakładając hasło na telefonie lub chowając nasz pamiętnik.
6. Oprogramowanie ..... chroni cię przed wirusami.
7. Synonim słowa "nieprawdziwe", odnoszący się często do informacji.
8. Najważniejsza rzecz, o którą należy dbać nie tylko w internecie, ale też w prawdziwym życiu

Źródło: GroMar, Mróz Kamil, licencja: CC BY 3.0.

Więcej informacji i quizów znajdziesz materiale [Bezpieczeństwo w sieci](#). Poniżej dostępny jest dzienniczek pozwalający na zapisanie twoich przemyśleń dotyczących zagrożeń w internecie. Jakie jeszcze masz pomysły na ich unikanie?

W poniższym notesie zapisuj przydatne informacje lub własne notatki.

Notes

Źródło: GroMar, licencja: CC BY 3.0.